

Sv: Att Inge Vestergaard: Spørgsmål ang. vores test

Aalborg Guideforening [aalborg-guideforening@hotmail.com]

Sendt: 22. marts 2017 11:19**Til:** Liv Arleth

Hej Liv lidt info om Rakkerens hule

Af "historier" er der:

udover den med liget i Bøddelens hus:

Bøddlen havde 4 børn, som han ville have i skole. Der var 3 skoler i byen, men ingen ville have bøddlens børn. Så besluttede borgmesteren, at børnene skulle gå 3 måneder i hver skole, for herefter at skifte til næste skole. dette ville skolelederne ikke.

Så besluttede magistraten, at i fald skolelederne nægtede, skulle de sendes til KBH og lægges i lænker. Så kom børnene i skole'

her er facts:

Litteratur: Peter Riismøller: Vesterport i Aalborg (Aalborg 1961), pp 5 -18

Aalborgs Historie bd. 2, pp 41 -43, 45, 149,151 (332 -338, sagen mod Dorthe Christensdatter i 1670)

Chr. Axel Jensen: Aalborg gamle Vesterport (Pumpen, Muret Port) (Særtryk af "ARCHITEKTEN" IX, 1909)

RAKKERENS HULE

Aalborgs middelalder var både vild og drabelig. Vi brændte hekse, Rantzaus styrker løb storm mod byen, og vi kæmpede for vores monopol på handel med saltede sild. Og fik det. Byen udviklede sig voldsomt i de år og fik blandt andet købstadsrettigheder – men et sted, må tiden have stået stille – i Rakkerens Hule. Middelalderfolket bekendte sig til lov og orden – og i den forbindelse var Aalborg ingen undtagelse. Forbrydelser blev straffet hårdt - og saglig den sjæl der måtte udstå straffen for en lovovertrædelse, i Rakkerens Hule, tre meter under jorden.

Rakkerens hule er resterne af det fængsel der i middelalderen lå placeret under Aalborgs Vestre byport. Fængslet blev genopdaget i starten af 1900 tallet, da man i forbindelse med graverarbejde på Algade, stødte på en mur af munkesten. I det hele taget fandt man mange levn af historien i jorden under Algade. Skeletter fra Grevens Fejde, spor af massegrave og så den mur, som arbejderne faktisk var begyndt at nedbryde, da nogen fik den tanke, at munkesten, der var et meget anvendt byggemateriale i middelalderen, kunne indikere et historisk fund.

Folkene fra Aalborg Historiske Museum bekræftede den teori og kun den uheldige placering på en af Aalborgs mest trafikerede gader afgjorde, at man måtte lukke vejen til igen og lade rakkerens hule være et noget anonymt bevis på fortidens konsekvente opretholdelse af lov og orden.

Det betyder alligevel ikke, at ingen side da har måttet krybe sammen i rakkerens hule. Lidt kolde og klamme og måske en smule grebet af rædsel over de vilkår, der var rakkeren og hans lidelsesfællers. Aalborg Guideforening arrangerer ture for børn og voksne, og indgangen går gennem et kloakdæksel Algade. Når først du har taget turen ned i mørket vil du se tydelige beviser for hulens tidligere funktion som fængsel. Gamle hængsler, et karakteristisk vindue – og måske, hvis du virkelig vil se det, aftryk af fortidens ulykkelige sjæle.

At fængslet under jorden kaldes rakkerens hule, skyldes at det var netop rakkerne, natmandsfolket, der varetog rengøringen af hulen, og som oftest selv frekventerede den, dømt for uhyrlige forbrydelser. Rakkerne var datidens udstødte folk. Natmandsfolket, som måske er en mere sigende betegnelse, levede en

tilværelse på nåde, og var uønskede inden for byporten. Deres eneste chance for at overleve, var at påtage sig lidet ønskede hverv og udføre dem i stilhed og i ly af nattens mørke – så ingen skulle besværes med at se rakkeren i øjnene. Levende døde, der færdes i byens skygge og som ofte måtte se sig dødsdømt for forbrydelser, der ledte direkte til et ophold i fængslet under Algade. Benådning kunne komme på tale, når de påtog sig det beskidte arbejde. Det var natmændene der tømte latrinerne og ve den stakkel der lod tøndnen buldre ned af Algade i nattens stilhed og derved sendte sig selv retur til fangehullet.

Rakkerens hule er et rum på omkring 20 kvadratmeter. Vestre byport, og herunder fængslet, har i sin tid været placeret i det slip der i dag er mellem vest-siden af Historisk Museum og nabobygningen. Uden for muren har der løbet vand, og det kræver derfor ikke meget fantasi, at forestille hvordan klimaet i fængslet har været. Der har været koldt, klamt og mørkt. Rummets eneste lyskilde har været en lille vindue, der har sluppet en begrænset mængde lys og luft ind til den stakkels residerende. Man kan forestille sig, at et ophold i rakkerens hule dengang, ofte fik dødelig udgang. Enten fordi den dømte senere skulle henrettes på Klostertorvet eller fordi det simpelthen ikke var muligt at overleve en kold vinter under de forhold.

De stakkels rakkere, der har lagt navn til hulen, flakkede som folk subsistensløse omkring, og de familier der varetog faste opgaver i byen, og dermed tog permanent ophold, var bosat udenfor byporten, i det område hvor Aalborg Teater i dag er beliggende. Rakkerne, natmændenes, skæbne var hård, og deres hverv lidet ærefuldt. Ingen ønskede at dele bord med en natmand, og det fortælles af man, på byens beværtninger, havde særlige rakkerglas, så ingen mand skulle risikere at drikke af det samme som de forhadte rakkere.

Man ved ikke med sikkerhed hvornår den sidste rakker forlod fængslet under Vesterport, men vi ved, at det først var i 1756, at kælderen blev fyldt op – og med stor sandsynlighed har fængslet været i brug til da. Vesterport var en to etagers bygning, der fungerede som embedsbolig og desuden husede byens tjener, Jens Griis, der residerede i tårnet. Man har fundet remedier i Vesterport der blev anvendt til datidens hekseprocesser, og det indikerer kraftigt, at Vesterport måske også kan have dannet rammen om den tortur man udsatte de kvinder, der stod anklaget for heksekunst, for. Der skal ikke meget fantasi til at forestille sig den lidelse der har huseret på etagerne i den gamle byport. Rakkerens Hule er en del af byens historie, og som meget andet historie, er den velbevaret. Du kan, hvis du tør, tage turen ned under Algade, og for et øjeblik føle dig hensat til mørk middelalder og historiens gang, der i dette tilfælde er både stejl og trang. Få syn for sagn!

Det er muligt at se Rakkerens Hule ved at kontakte Aalborg Guideforening. De arrangerer i løbet af sommeren, og på opfordring, ture ned i fængslets mørke.

Tekniske Forvaltning spærre dele af Algade af, og sender en lille smule lys ned i dybet, men ellers foregår turen helt på brandmandsmaner - ned gennem kloakdækslet i Algade.

Tekst til infoboks:

Britta Skibsted Høeg fra Aalborg Guideforening fortalte til APPETIZE.

Hun er autoriseret guide med særlig kompetence i byens middelalderhistorie.

Se mere om guidede ture i Aalborg på www.aalborgguideforening.dk

Fra: Liv Arleth <larlet14@student.aau.dk>

Sendt: 22. marts 2017 10:21:53

Til: Aalborg Guideforening

Cc: mta17630

Emne: SV: Att Inge Vestergaard: Spørgsmål ang. vores test

Hej Inge

Tak for det hurtige svar.

Vi har endnu en forespørgsel: Kunne du give os resuméer af forskellige historier omhandlende rakkeren eller rakkerens hule? Så vil vi nemlig basere vores design på en af de historier. Placeringen i historien er vigtig for os.

Venlig Hilsen

Liv Arleth

Fra: Aalborg Guideforening [aalborg-guideforening@hotmail.com]

Sendt: 21. marts 2017 08:41

Til: Liv Arleth

Emne: Sv: Att Inge Vestergaard: Spørgsmål ang. vores test

hej Liv

det er helt ok at citere mig med navn og profession.

Man bevæger sig, hvis man fortæller meget, 20 - 25 minutter på samme sted, bliver gæsterne af og til ukoncentrerede, det er vigtigt at "læse" sine gæster. Dvs. ser guiden, at gæsterne ikke "følger" ham/hende, f.eks. at gæsterne ser sig omkring til andre sider, småsnakker m.m. er det tid til at skifte emne og komme videre på turen.

Der er stor forskel på, hvad der gør turen til en god oplevelse for gæsterne. Guiden "læser" gruppen, er det f.eks. folk, som er historisk interesseret, er det faglige indhold vigtigt. Føler guiden, at gruppen er mere afslappet, kan en god anekdote m.m. give en god stemning. Som oftest gør en god historie lykke (det kan være noget, man selv har oplevet i forbindelse med det, man ser) det kan være en sjov historie om nogle af de personer, guiden fortæller om.

Har man tur med børn/unge/skoleklasser er det vigtigt at inddrage dem. Jeg gør tit det, at jeg spørger dem, "hvad synes I om det? hvad mener I? " osv. Af og til laver jeg små opgaver til dem undervejs.

som sagt, så er der stor forskel på grupperne, det kan være militærfolk, guldbryllupsgæster, alvorlige forretningsfolk, glade polterabend unge, bryllupsgæster, runde fødselsdage, familiegrupper med både børn og voksne og meget mere. Det er det, der gør vores guidearbejde spændende, netop det at møde så forskellige mennesker.

Håber det er svar nok på jeres spørgsmål, ellers er I velkommen til at vende tilbage.

venlig hilsen

Inge

Fra: Liv Arleth <larlet14@student.aau.dk>

Sendt: 20. marts 2017 11:28:32

Til: aalborg-guideforening@hotmail.com

Cc: mta17630

Emne: Att Inge Vestergaard: Spørgsmål ang. vores test

Hej Inge

Tak for en god snak i dag.

Vi har nogle flere spørgsmål, der er lidt mere omkring selve oplevelsen af en guidet tur, da det jo er det vi skal basere vores test på.

Vi vil også meget gerne have lov til at citere dig med navn og profession i vores rapport. Hvis du ikke har noget i mod dette må du meget gerne lige skrive en linje hvor du giver os lov til dette, som vi kan henvise til hvis nogen spørger.

Her er de ting vi gerne vil have lidt information på:

- Vi vil gerne have et par ord vi kan citere/referere til omkring at folk bliver rastløse og mister tråden hvis de står stille for længe, som du nævnte til vores møde.

- Baseret på din erfaring, hvad gør at tur-gængere får en god oplevelse? Hvilke faktorer påvirker deres oplevelse, f.eks. underholdningsværdi, fagligt indhold etc.

Venlig hilsen

Liv Arleth, mta17630